

NOTAT

Dato: 22. oktober 2018

Sag: 18/17373-14

Sagsbehandler: /HBK

Godkendelse af Circle K Danmark A/S' overtagelse af driften relateret til 72 servicestationer fra 12 forpagtere

**KONKURRENCE- OG
FORBRUGERSTYRELSEN**

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen modtog den 4. oktober 2018 en anmeldelse af en fusion mellem Circle K Danmark A/S' ("Circle K") og 12 forskellige forpagtere af i alt 72 servicestationer, jf. konkurrencelovens § 12 b. Ifølge § 12 h, stk. 5, 3. pkt., løber fristerne i § 12 d, stk. 1, fra den dag, hvor styrelsen udover en fuldstændig anmeldelse har modtaget dokumentation for betaling af gebyret for anmeldelsen. Fristerne begyndte at løbe den 4. oktober 2018.

ERHVERVS MINISTERIET

1. Transaktionen

Transaktionen indebar, at Circle K overtog inventar, medarbejdere, goodwill, m.v., knyttet til driften af 72 servicestationer, som før transaktionen var drevet af 12 individuelle forpagtere under Shell-varemærket. De 12 forpagtere drev servicestationerne gennem følgende virksomheder: Seide Retail ApS, TCB Retail ApS, TCB Oil ApS, Skydt-Nielsen ApS, Ronilla Retail ApS, Retail Vestsjælland ApS, Retail Vejle ApS, Per Retail ApS, Linde Terp ApS, Lefre Terp ApS, Lefre Energi ApS, Energy4you ApS, Energy2Go ApS, Thorbjørn Rafn ApS og TJ Retail ApS.

Circle K opsagde i maj 2016 deres forpagtningsaftaler med ovennævnte virksomheder. Opsigelsen skete som led i EU-Kommissionens godkendelse af Circle K's køb af visse af Shells danske aktiviteter.¹ Den 1. juni 2016 indgik Circle K en rammeaftale med "Foreningen af Shellforhandlere i Danmark RBA", som fastsatte de overordnede vilkår for en samlet opsigelse af forpagteraftalerne med de 12 forpagtere. På baggrund af rammeaftalen indgik Circle K herefter individuelle overdragelsesaftaler med hver af de 12 forpagtere. Overdragelserne indebar som nævnt, at alle aktiver knyttet til driften af de 72 servicestationer, herunder goodwill og medarbejdere, overgik til Circle K, der siden overdragelsen selv har varetaget driften af de omfattede servicestationer.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vurderer, at overdragelsen af aktiverne knyttet til driften af de 72 servicestationer fra de 12 individuelle forpagtere udgjorde en fusion, og at overdragelserne bør behandles som én samlet fusion, jf. § 12 a.

¹ Se Kommissionens afgørelse af 23. marts 2016 i sag COMP/M.7603, *Statoil Fuel and Retail/Dansk Fuels*.

Fusionen burde have været anmeldt til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen i juni 2016, men fusionen har ikke tidligere været anmeldt til eller blevet godkendt af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen eller af Konkurrencerådet.

2. Parterne og deres aktiviteter

Circle K driver ca. 450 servicestationer i Danmark, hvoraf 240 servicestationer er såkaldte ”full service” stationer med tilhørende butik. Circle K leverer derudover motorbrændstoffer, herunder fyringsolie, i bulk til opvarmning (til privat og erhverv) og til industrielle formål.

Circle K er ultimativt kontrolleret af det canadiske selskab Alimentation Couche-Tard (”ACT”). ACT-koncernen driver et globalt netværk af servicestationer og dagligvarebutikker, herunder i Skandinavien, Polen, de baltiske lande, Nordamerika og Asien.

De overtagne servicestationer blev, indtil overdragelsesaftalernes ikrafttræden, drevet af ovennævnte individuelle forpagtere under Shell-varemærket. TCB Retail ApS og TCB Oil ApS var på tidspunktet for fusionen 100 pct. ejet og kontrolleret af TCB Holding ApS.

3. Jurisdiktion

De deltagende virksomheder er Circle K og hver af de 12 individuelle forpagtere. Ifølge det oplyste havde Circle K, inklusive de til Circle K tilknyttede virksomheder, i perioden maj 2015 – april 2016 en samlet omsætning på [xxx] mio. DKK i Danmark. To af de 12 individuelle forpagtere, Seide Retail ApS og TCB Holding ApS, havde i samme periode en omsætning på hhv. [xxx] mio. DKK og [xxx] mio. DKK i Danmark.

Eftersom de deltagende virksomheders omsætning overstiger omsætningstærsklerne i konkurrencelovens § 12, stk. 1, 1, er der tale om en fusion omfattet af konkurrencelovens regler om fusionskontrol.

4. Det/de relevant(e) marked(er)

Såvel Circle K som RBA-forpagterne drev inden Transaktionens gennemførelse servicestationer (Circle K under Statoil/Circle K-, Ingo- og 123-varemærkerne og RBA-forpagterne under Shell-varemærket).

Drift af servicestationer består dels i salg af motorbrændstoffer (benzin og diesel) og - i tilfælde af bemandede servicestationer - dels i driften af den tilhørende butik, herunder salg af dagligvarer m.v. Butikkerne på servicestationer sælger en lang række forskellige typer varer, dog uden at udvalget af dagligvarer kan siges at være lige så ekstensivt som i supermarkeder.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen og Kommissionen har i praksis vedrørende overtagelse/overdragelse af servicestationer set på virkningerne

dels på markederne for detailsalg af motorbrændstoffer og dels på et marked for detailsalg af dagligvarer.²

Nærværende transaktion indebærer alene en overdragelse af den del af driften af de omfattede servicestationer, som angår detailsalg af dagligvarer, men ikke salget af motorbrændstof. Salget af motorbrændstof var genstand for Kommissionens afgørelse i *Statoil Fuel and Retail/Dansk Fuels*.³

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har i sin afgørelse vedrørende ACT's overtagelse af Circle K overvejet, om der kan afgrænses et særskilt marked for detailsalg af dagligvarer fra kiosker og tankstationer, som typisk fører et mere begrænset sortiment end fx supermarkeder, og som har åbent på ydertidspunkter. I sagen fandt Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, at markedet i hvert fald udgjorde detailsalg af dagligvarer fra kiosker og tankstationer, men der blev ikke taget endeligt stilling til, om markedet også omfattede salg af dagligvarer fra fx supermarkeder, discountbutikker, m.v.⁴ I Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens afgørelse vedrørende Dagrofa A/S' overtagelse af Nærum Stormarked vurderede styrelsen ikke umiddelbart, at omsætning fra kiosker, servicestationer, m.v., skulle medtages ved opgørelsen af markedet for detailsalg af dagligvarer fra supermarkeder og varehuse. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen undlod dog at foretage en endelig afgrænsning af det relevante marked i sagen.⁵ Kommissionen har i en række sager afgrænset et særskilt marked for salg af dagligvarer fra kiosker og tankstationer.⁶

I sin afgørelse vedrørende ACT's overtagelse af Circle K overvejede Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, om det eventuelle marked for salg af dagligvarer fra kiosker og tankstationer skulle afgrænses nationalt eller regionalt/lokalt. Styrelsen tog dog ikke endeligt stilling til den præcise geografiske afgrænsning af markedet.⁷

² Se eksempelvis Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen afgørelse af 21. maj 2012, *Alimentation Couche-Tard Inc.'s overtagelse af Statoil Fuel & Retail i Danmark*. Se også Kommissionens afgørelse af 14. juli 1999 i sag Comp/M.1471, *Statoil/ICA* samt Kommissionens afgørelse af 21. december 1998 i sag COMP/M.1256, *OK Ekonomisk Förening/Kuwait Petroleum Sverige*.

³ Kommissionens afgørelse af 23. marts 2016 i sag COMP/M.7603, *Statoil Fuel and Retail/Dansk Fuels*.

⁴ Jf. Konkurrence og Forbrugerstyrelsen afgørelse af 21. maj 2012, *Alimentation Couche-Tard Inc.'s overtagelse af Statoil Fuel & Retail i Danmark*, afsnit 2.

⁵ Jf. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens afgørelse af 2. maj 2012, *Dagrofa A/S' overtagelse af Nærum Stormarked A/S*, afsnit 4.

⁶ Se eksempelvis Kommissionens afgørelse af 12. april 2017 i sag COMP/M.8374, *UAB Rimi Lietuva/UAB Palink*, pkt. 13-15 samt Kommissionens afgørelse af 22. januar 2016 i sag COMP/M.7920, *Netto/J Sainsbury/Dansk Supermarked/New Edlington/Hedon/Roundhay Road*, pkt. 15-16.

⁷ Jf. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen afgørelse af 21. maj 2012, *Alimentation Couche-Tard Inc.'s overtagelse af Statoil Fuel & Retail i Danmark*, afsnit 2.

Parterne har anført, at det relevante produktmarked også omfatter detailsalg af dagligvarer fra supermarkeder, discountbutikker, m.v. Parterne oplyser i den forbindelse, at forskellige åbningstider, som tidligere udgjorde én af de væsentligste forskelle på convenience-butikker og ”almindelige” dagligvarebutikker, er blevet udvisket med liberaliseringen af lukkelovgivningen i 2012. Endvidere oplyser parterne, at Circle K’s pris-sætning også monitoreres i forhold til discountbutikker, og ikke kun i forhold til andre servicestationer o.l. Disse forhold peger efter parternes vurdering på, at der kan afgrænses et samlet marked for detailsalg af dagligvarer, som både omfatter salg fra supermarkeder, discountbutikker, kiosker, servicestationer, m.v.

Eftersom fusionen ikke vil hæmme den effektive konkurrence betydeligt, uanset hvor snævert markedet afgrænses, kan markedsafgrænsningen i denne sag dog stå åben.

5. Vurdering af fusionen

Før fusionen besad Circle K en markedsandel på [10-20] pct. på et eventuelt dansk marked for detailsalg af dagligvarer fra kiosker, servicestationer, m.v. Samlet set besad de overdragne 72 servicestationer en markedsandel på samme marked på [5-10] pct. Efter fusionen opnåede Circle K således en markedsandel på [20-30] pct. på et eventuelt dansk marked for detailsalg af dagligvarer fra kiosker, servicestationer, m.v.⁸ Det bemærkes, at disse tal overvurderer Circle K’s faktiske markedsandel en smule, da der i beregningen ikke er taget højde for, at Circle K som led i tilsagnsaftalen i Circle K/Danske Fuels-transaktionen⁹ overdrog 24 servicestationer til Shell.

Efter fusionen steg HHI på markedet til [1500-2000] med en stigning i HHI som følge af transaktionen på [<250]. HHI og delta HHI ligger således inden for de af Kommissionen fastsatte grænser for, hvornår det er usandsynligt, at der kan påvises horisontale konkurrencemæssige problemer.¹⁰

HHI og stigningen i HHI indikerer, at markedet heller ikke efter fusionen var specielt koncentreret, ligesom Circle K efter fusionen fortsat bliver udsat for konkurrence fra andre kæder af servicestationer og kiosker, herunder 7-Eleven, Shell, Q8 og OK PLUS. Styrelsen har ikke modtaget

⁸ Opgørelsen af det relevante marked er foretaget på baggrund af Nielsen’s Retail Scanner Data. Retail Scanner Data indsamler omsætningstal for de største aktører på et eventuelt segment for convenience, der efter det oplyste svarer til det eventuelle marked for detailsalg af dagligvarer fra kiosker og servicestationer.

⁹ Kommissionens afgørelse af 23. marts 2016 i sag COMP/M.7603, *Statoil Fuel and Retail/Dansk Fuels*.

¹⁰ Jf. Kommissionens retningslinjer for vurdering af horisontale fusioner (2004/C 31/03), punkt 20.

nogen henvendelser vedrørende fusionen som led i offentliggørelsen af anmeldelsen, ligesom Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen ikke i øvrigt har observeret, at fusionen skulle have ført til konkurrencemæssige problemer på det relevante marked. Som nævnt blev fusionen gennemført i juni 2016.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vurderer heller ikke, at fusionen giver anledning til konkurrencemæssige begrænsninger på eventuelle lokale markedssegmenter. Det bemærkes i denne sammenhæng, at de tilsagn, som Circle K afgav i forbindelse med Kommissionens godkendelse af Circle K/Dansk Fuels-transaktionen¹¹ om frasalg af en række servicestationer, netop havde til formål bl.a. at afhjælpe Kommissionens bekymringer for så vidt angår potentielle lokale virkninger af transaktionen i relation til detailmarkedet for salg af brændstof. Da salg af brændstof foregår fra samme fysiske placering som dagligvaresalg fra servicestationer, må tilsagnene formodes at have haft samme virkning for så vidt angår eventuelle lokale virkninger i relation til salg af dagligvarer, som for salg af brændstof.

På baggrund af de foreliggende oplysninger er det således Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens vurdering, at fusionen ikke giver anledning til indsigelser.

6. Konklusion

Idet fusionen på baggrund af de foreliggende oplysninger ikke giver anledning til indsigelser, har Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen godkendt fusionen efter en forenklet sagsbehandling, jf. konkurrencelovens § 12 c, stk. 7.

Godkendelsen er givet under forudsætning af, at de oplysninger, der kan tilskrives de deltagende virksomheder, er korrekte, jf. konkurrencelovens § 12 f, stk. 1, nr. 1.

¹¹ Kommissionens afgørelse af 23. marts 2016 i sag COMP/M.7603, *Statoil Fuel and Retail/Dansk Fuels*.